

ДОМ НА КУЛТУРАТА
БИТОЛА

ЦРТЕЖИ

КРСТЕ МАРТИНОСКИ

ВО ЧЕСТ НА ГОЛЕМИОТ УМЕТНИК ПРИРОДАТА

28 ЈУЛИ - 9 АВГУСТ 1992

ИЗЛОЖБЕН САЛОН

САМОСТОЈНИ ИЗЛОЖБИ:

1980 - СКОПЈЕ
1987 - МЕШЕИШТА
1991 - СКОПЈЕ
1992 - КОЧАНИ, ПРОБИШТИП,
СВЕТИ НИКОЛЕ, ОХРИД
БИТОЛА

ГРУПНИ ИЗЛОЖБИ:

1987 - БЕЛГРАД
1988 - САРАЕВО, СКОПЈЕ (и)
1989 - СКОПЈЕ 2, МОСКВА, БЕЛЧИШТА
1990 - СКОПЈЕ 2, ОХРИД, КУМАНОВО
1991 - АВСТРАЛИЈА, СКОПЈЕ
1992 - СКОПЈЕ

КРСТЕ МАРТИНОСКИ, роден 1948 год. Дабово (Мешеишта) охридско.

ДИПЛОМИРАЛ НА ФАКУЛТЕТОТ ЗА ЛИКОВНИ УМЕТНОСТИ ВО СКОПЈЕ,
1988 ГОДИНА, ВО КЛАСАТА НА ПРОФ. ДИМИТАР МАЛИДАНОВ, ОДСЕК ГРАФИКА.

СЕ ЗАНИМАВА СО ГРАФИКА, СЛИКАРСТВО, ВАЈАРСТВО, УМЕТНИЧКА
ФОТОГРАФИЈА И Е КОЛЕКЦИОНЕР НА РЕТКИ СТАРИ ПРЕДМЕТИ
ГЛАВНО ОД ЕТНОГРАФСКИ КАРАКТЕР.

НАГРАДИ:

1987 - НАГРАДА ЗА ГРАФИКА НА ФЛУ - СКОПЈЕ, 1986/87
1988 - ОТКУПНА НАГРАДА ОД НУБ "КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ" ЗА ГРАФИКА
1989 - НАГРАДА ЗА ГРАФИКА "МОША ПИЈАДЕ" ОД ДЛУМ - СКОПЈЕ

ДРВЈА

МОЖЕБИ И ЦЕЛ ЖИВОТ ЌЕ БАРАМ ДРВЈА
КОИ ВО МИСЛИТЕ ЌЕ МЕ НАСЕЛУВААТ СО ОБЛАЦИ
ВО ВРЕМЕТО СО ЈАТА ПТИЦИ ПРЕСЕЛНИЦИ ЌЕ МЕ НАСЕЛУВААТ
ПТИЦИТЕ ЌЕ ДОАЃААТ И ЌЕ СИ ОДАТ
А ЌЕ НАМИНУВААТ ВО ПРОСТОРИТЕ НА МОЈОТ СОН
ТОА ЌЕ БИДАТ ДРВЈА НА КОИ НА ЈАВЕ
ЗЕЛЕНИЛОТО ЌЕ ИМ СТАНУВА НЕВИДЛИВО
ОД МНОГУ СОНЧЕВИНА ВО СОКОТ ПОД КОРАТА
ТА ПЕЈСАЖОТ ЌЕ СЕ ПРЕТОПУВА ВО РЕКА
РАЈСКАТА УБАВИНА КОЈА ЌЕ МИ ЈА ИЗЛЕЧИ ТАГАТА ОД ОЧИВЕ
И МОРИЊА КРВ ВО ДУШАТА ЌЕ МИ СЕ СМИРАТ
НОЌТА ЌЕ СЕ ОСЛОБОДИ ОД ЗЛИ СИЛИ
А НА СЛИКАРОТ И НЕСАКАЈЌИ
ЧЕТКАТА ЌЕ МУ ПОВЛЕКУВА КРВАВ ПОТЕГ
ЗАШТО ВЕТЕРОТ ЌЕ ГОРИ НИЗ ГРАНКИТЕ
А ДРВЈАТА ПАК ЌЕ ИМААТ ВОДА И ПО ГОЛЕМИТЕ ПОЖАРИ

НАУМЕ РАДИЧЕСКИ

ПОВЕЌЕМИНА МАКЕДОНСКИ УМЕТНИЦИ СВОЕТО ТВОРЕШТВО ГО ПОСВЕТИЛЕ НА МОТИВИТЕ ОД ПРИРОДАТА, НА ФЕНОМЕНИТЕ ШТО САМО ТАА ГИ СОЗДАВА, НА НЕЈЗИНИТЕ ЕЛЕМЕНТИ И МАТЕРИИ, НО СО ТВОРЕШТВОТО НА КРСТЕ МАРТИНОСКИ СЕ СРЕЌАВАМЕ СО ТЕЛЕСНО - ЕМОЦИОНАЛЕН ОДНОС КОН ПРИРОДАТА, ДЛАБОКО ИСКОНСКИ СОЖИВЕАН, НАЛИК НА ОДНОСОТ КОН ГОЛЕМАТА МАЈКА, ВО ДУХОТ НА ЧОВЕКОТ РОДЕН ОД НЕА, КОЈ УМЕЕ ДА РАЗГОВАРА СО ДРВОТО, ВЕТЕРОТ, ВОДАТА, ВИДУВАЈЌИ ВО НИВ НЕ САМО ТРАНСФОРМАЦИИ, НЕ САМО ФЕНОМЕНИ, ТУКУ ЗИРНУВАЈЌИ ПОДЕТАЛНО ВО НИВ, ОТКРИЛ И СЕ ПРИВРЗАЛ КОН СВЕТОТ НА НИВНОТО ТЕЛО, КОН ТРАГИТЕ НА ВЕТРОВИТЕ, ГУСТИНАТА НА ВОЗДУШНИТЕ СЛОЕВИ, МЕКОТИЈАТА И ОСТРИНАТА НА СНЕГОТ, И ОСОБЕНО КОН СТРУКТУРИТЕ И ФОРМИТЕ ДРВОТО КОЕ НЕГИБНАТО ОД ЧОВЕКОВАТА РАКА ЗНАЕ ДА ЈА ПОКАЖЕ И СВОЈАТА ВНАТРЕШНА ПРОСТОРНОСТ. ПОРАДИ СЕТО ТОА МАРТИНОСКИ СОЗДАЛ ОДНОС НА ВЕРНИК КОН МОЌНИОТ УМЕТНИК - ПРИРОДАТА, И СЕ НАШОЛ ВО ТАКВА ТВОРЕЧКА ФАЗА КОГА САКА ОДЕДНАШ, ШИРОК ЗАФАТ ДА ГИ ОПФАТИ СИТЕ ОВИЕ МАТЕРИИ И ЕЛЕМЕНТИ КАКО ЦЕЛИНА: НЕБОТО, ВОДАТА, ЗЕМЈАТА, ПА ОТУКА ВО ВАКВИТЕ КОМПОЗИЦИИ СЕ ПОЈАВУВААТ И ОДРЕДЕНИ ИЛУСТРАТИВНИ ПАРТИИ. КАКО ДА САКА УМЕТНИКОТ КАТЕГОРИЧНО ДА ЈА ПОКАЖЕ СВОЈАТА НАМЕРА, ПА ДОКОЛКУ ТОА БИДЕ ТАКА РАЗБРАНО ТИЕ ПАРТИИ ВООПШТО НЕ МОЖАТ ДА БИДАТ ПРЕСУДНИ ЗА ДОБРАТА ИДНИНА НА УМЕТНИКОТ. ЗАТОА ПАК ОНИЕ ЦРТЕЖИ ШТО СЕ ОСЛОБОДЕНИ ОД ТАКОВ ЕКСТЕНЗИВЕН ЗАФАТ: ЦИКЛУСИТЕ НА ФОМИ ВО ДРВО, СЕРИЈА НА СНЕГОВИ, ВЕТРОВИ И ВОДИ ГО ПОКАЖУВААТ НЕГОВИОТ ВИСТИНСКИ НАЧИН НА РАЗМИСЛУВАЊЕ КОЕ СМЕ ИМАЛЕ МОЖНОСТ ДА ГО ВИДИМЕ ВО НЕГОВИТЕ ГРАФИКИ ШТО БЕА СЕРИОЗНО ЗАБЕЛЕЖАНИ НА ДИОСЕГАШНИТЕ ИЗЛОЖБИ.

НАОГАЈЌИ ГО ПРВИЧНИОТ ИНСПИРАТИВЕН ИМПУЛС ВО ФОРМИТЕ ВО ДРВО, КРСТЕ МАРТИНОСКИ НАЈДОБРО СЕ ИМА ПРОНАЈДЕНО ТОКМУ ВО ОТКРИВАЊЕТО НА НИВНИТЕ РИТМИЧКИ СТРУКТУРИ И ДВИЖЕЊА, ШТО МУЗИКАЛНО ГИ СЛЕДАТ ЛИНИИТЕ НА МОЗАИЧНАТА ПОВРЗАНОСТ. ПРОДИРАЈЌИ ВО ВНАТРЕШНОСТА НА СТЕБЛОТО, УПОТРЕБУВАЈЌИ ГО И ШИРОКИОТ ПОТЕЗ ПОКРАЈ ЛИНИЈАТА НА МОЛИВОТ, УМЕТНИКОТ СОЗДАВА И ПСИХОЛОШКА ДРАМА ЗА СВЕТОТ НА АСОЦИЈАТИВНИТЕ ФОРМИ НА ПОВРШИНАТА НА СТЕБЛОТО, ВО ИСПЛЕТКАНИТЕ КОРЕНИ И ГРАНКИ, КАКО БРАЗДИ ВО КОРАТА НА ЖИВОТОТ, КАКО РЕЗБИ НА ВРЕМЕТО, КАКО ДЕЛ НА СОЖИВОТОТ МЕЃУ ЕЛЕМЕНТИТЕ И МАТЕРИЈАТА ОД ПРИРОДАТА.

ИАКО Е СЕУШТЕ ВО ЗАРОДИШ, ОСНОВНИОТ ЛИКОВНО - ИДЕЕН ИДЕНТИТЕ НА КРСТЕ МАРТИНОСКИ Е СОДРЖАН ВО ДОЛОВУВАЊЕТО НА ЧУСТВОТО ЗА НЕВИДЛИВИОТ КРВОТОК ВО ПРИРОДАТА КОЈ СЕ ОТСЛИКУВА ТОКМУ ВО БРАЗДИТЕ НА МАТЕРИЈАТА ОД ПРИРОДАТА, ЗА ЕНЕРГИЈАТА КОЈА ГО ПОКРЕНУВА УНИВЕРЗУМОТ, ЈА ОПЛОДУВА ПРИРОДАТА И ГО МЕРИ ВРЕМЕТО, ЗА СТРУИТЕ НА ТОЈ КРВОТОК КОИ КАКО И ВО ЧОВЕКОТ СЕ ТОПЛИ И СТУДЕНИ, СПОКОЈНИ И ВОЗНЕМИРЕНИ, ВИДЛИВИ ВО РЕЗБАТА НА ТЕЛОТО И НАСЕТЕНИ ВО НЕГОВАТА УТРОБА.

ЉУБЕН ПАУНОВСКИ

